

N:o 165.

Af herr **A. V. Ljungman**, *om åtgärder för befrämjande af hafs-fisket vid rikets vestra och södra kuster.*

Vid 1889 års riksdag höjdes på grund af hemställan från Kongl. Maj:t det förutvarande anslaget å ordinarie stat till »*fiskerinäringens understöd*» från 17,600 kronor till 42,000 kronor, under uttalande af att »i betraktande af den stora betydelse, särskildt nordsjöfisket under de senare åren erhållit, kunde det belopp, hvarmed Kongl. Maj:t funnit anslagstiteln böra ökas, icke anses för högt». Tvänne år hafva emellertid sedan dess förflutit, och hafs-fisket-vid rikets vestra kust har derunder än ytterligare utvecklats, på samma gång som det i allt mer trängande grad kommit i behof af en länge eftertraktad omvårdnad från det allmännas sida; men den vid det ökade anslaget beviljande antydda verksamheten till samma fiskes förkofran har uteblifvit och *ökningen* i anslaget till största delen hamnat i sjetta hufvudtiteln besparingsfond för »besparingar å anslagen till jordbruket, handeln och näringarne» eller användts för sådant som lämpligast bort helt och hållet åsidosätts. Då nu detta sorgliga förhållande synbarligen har sin orsak hufvudsakligast i den så synnerligt underhaltiga beskaffenheten af den befintliga fiskeriadминистраtionen och icke står att hjälpa på annat sätt, än genom en fullständig omorganisation af denna efter de bästa föredömen, utlandet har att bjuda på; så har man äfven från bohuslänska skärgården under förra året sökt åvägabringa en sådan omorganisation genom att hos Kongl. Maj:t anhålla om inrättande, i öfverensstämmelse med Göteborgs och Bohus läns landstings hemställan åren 1882 och 1884, af en särskild oafflönad *fiskeristyrelse* efter skottskt och

holländskt mönster för bohuslänska hafsfiskebedriftens så kallade administration, hvilken anhållan derefter af samma landsting förordats. Obestridligt torde ock vara, att, skall en dugande offentlig verksamhet till främjande af rikets största och mest betydande fiskebedrift åstadkommas, så måste man först hafva ett organ för denna verksamhet, som förmår på ett tillfredsställande sätt handhafva densamma.

Redan 1883 hemställde den 1881 tillförordnade kungliga komitén för fiskerilagstiftningens omarbetning och fiskeriadministrationens omorganisation om ökandet af antalet ordinarie fiskeritjenstemän, och tillstyrktes detta dess förslag af nära nog samtliga länsstyrelser och landsting. Klart är nemligen att man för fisket liksom för landtbruket behöfver ett antal personer, som kunna helt och hållet egna sig åt den offentliga vården om fiskerinäringen samt tillhandagå de fiskeriidkare med råd och biträde, som deraf äro i behof. Sådana personer äro till följd af fiskebedriftens både större betydelse och egendomliga art företrädesvis påkallade med hänsyn till de så kallade eröfrade provinsernas hafsfisken, hvarför här äfven skall framläggas ett förslag om tvänne sådana personers anställning för nämnda fisken, fastän väl knappast någon förhoppning finnes derom, att Riksdagen skall på grund af enskild motionärs framställning bevilja auslag till aflöning af nya tjenstemän å ordinarie stat. Desse två fiskeritjenstemän borde benämnas *fiskeriinspektörer* och undfå samma löneförmåner, som tillerkänts fiskeriinspektören i landtbruksstyrelsen.

På grund af hvad sålunda anförts och med hänvisning till de från Bohuslän till Kongl. Maj:t ingifna och senare offentliggjorda skrifterna i ämnet får jag alltså hemställa,

det måtte Riksdagen *dels* i skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla om vidtagande af nödiga åtgärder för åvägabringandet af en tidsenlig så kallad administration af hafsfiskebedriften vid rikets vestra och södra kuster, *dels* uppföra ett anslag å ordinarie stat af 9,000 kronor för anställandet af två fiskeriinspektörer, den ene för Göteborgs och Bohus läns och den andre för Hallands, Malmöhus', Kristianstads och Blekinge läns hafsfisken.

Stockholm den 28 januari 1892.

Axel Vilh. Ljungman.

Bil. A.

Förslag till Ordningsstadga för Göteborgs och Bohus läns sillfiske.

Afgifvet till Kongl. Maj:ts befallningshafvande den 11 januari 1890
af *A. H. Malm.*

§ 1.

Tillsynen vid Göteborgs och Bohus läns sillfiske utöfvas af Konungens befallningshafvande genom dess fiskeriintendent jemte de uppsyningsmän och andre personer, som förordnas till hans biträden.

Fiskeriintendenten och hans biträden skola enligt dem meddelade särskilde föreskrifter dels i allmänhet söka upprätthålla laglig ordning bland fiskarena, dels särskildt tillse, att denna ordningsstadga efterlefves. När öfverträdelser af stadgan begås, skola de draga försorg om, att den skyldige blifver stäld i ansvar. De hafva myndighet att kalla till sig enhvar, af hvilken förklaring om någon öfverträdelse erfordras, och hafva, derest sådan kallelse ej hörstammas äfvensom eljest, rätt att efter uppfyllande af deras tjensteåligganden är behöfligt, rätt att efter anmaning erhålla vederbörande kronobetjenings handräckning. Dock skall det vara de personer, som utöfva tillsynen, angeläget att, der sådant kan vara tillåtligt och lämpligt, söka att genom godvillig uppgörelse få tvister i anledning af fisket bilagda.

Fiskeriintendenten och hans biträden skola också, der ej särskild hamnstyrelse finnes, utöfva uppsigt öfver, att god ordning iakttages i hamnarne.

De åtnjuta i utöfningen af sina befattningar lika skydd med dem, som Kongl. Maj:ts ärenden gå.

§ 2.

Der sill plägar fiskas med vad eller vanligen går in, samt i hamnar eller hamninlopp och sund eller farleder, må icke utkastas barlast

Strafflagen,
kap. 19, § 15.

Fiskeristad-
gan §§ 27, 40.

eller annat, hvaraf uppgrundning kan förorsakas. Ej heller må kasse-
rad sill eller affall från sillsalterier, trankokerier, guanofabriker och
dermed jemförliga anläggningar utkastas i vattnet. Om vid vadfiske
sill qvarlemnas död å botten till den mängd, att botten deraf kan
taga skada, skall sillen upptagas genom vadlagets försorg, såvida det
icke kan styrkas, att aktsamhet iakttagits, och att sillen qväfts af våda.
Garnfiskare skall ilandföra hela sin fångst och får icke vid sortering
kasta någon del deraf i sjön. Förseelse häremot straffes med böter
intill 100 kronor.

§ 3.

Den, som under pågående fiske genom oskickligt uppförande stör
det allmänna lugnet på fiskeplatsen, böte intill 100 kronor.

§ 4.

Den, som skadar annans utestående redskap genom att utkasta
ankare, dragg eller krabbe, eller som lägger båt fast i annans redskap,
böte intill 100 kronor.

§ 5.

Den, som söker hindra ett vadkast genom att vara i vägen för
vadens utsättning, genom att föra oljud eller på annat sätt, böte intill
500 kronor.

Fartyg eller båt, som förtöjts så, att vadkast hindras, skall för-
halas, såvida annan god ankarplats finnes i närheten. För underlåtenhet
häraf vare lika straff som ofvan.

§ 6.

Strafflagen,
kap. 20,
§§ 3, 18.

Den, som sedan en vad blifvit stängd, uppsåtligen skadar den-
samma eller förspiller fångsten helt eller delvis, straffes med böter
intill 500 kronor och godtgörande af skada och förlust, såvida han icke
enligt allmänna strafflagen gjort sig skyldig till högre straff.

§ 7.

Då ångbåt passerar ställe, der vadfiske pågår, skall han gå med sakta fart. Nödgas ångbåt gå öfver vad, hvars öfvertelna synes i vattenytan, skall maskinen stannas. Strafflagen,
kap. 19, § 15.

Underlåtenhet häraf straffes med böter intill 100 kronor.

Har ångbåt, fartyg eller båt gjort skada å redskap, som är utsatt så, att den ej stänger allmän farled, straffas med böter intill 400 kronor och ersätte fiskarena med skadans fyradubbla värde.

Dock skall, om vadlag går ifrån vadstäng utan att sätta vakt, vadtelnans midt utmärkas, om dagen medelst en dervid förtöjd båt och om natten medelst lanternan. Vid underlåtenhet häraf vare i händelse af sådan oafsigtig skada, som här ofvan afses, anspråk från vadlaget utan påföljd.

§ 8.

Hafva utestående fiskredskaper, tillhörige olika bätlag, blifvit så sammanvecklade, att ett lag icke kan upptaga sin redskap utan att skada andras, då skall upptagningen göras på en gång och gemensamt af de lag, som äro närvarande. Äro icke alla egarne närvarande, skall frånvarandes redskap ilandföras af dem, som verkstält upptagningen och jemte skälig andel i fångsten kostnadsfritt öfverlemnas till egaren.

Sådan redskap med tillhörande fångst, hvartill härvid ingen egare är att finna, skall behandlas så, som i nästa § stadgas om bergad redskap.

Den, som för att kunna upptaga sin redskap nödsakas att lösa eller kapa andras, skall återigen tillbörligen sammanknopa det, han sålunda löst eller kapat.

Öfverträdelser af dessa föreskrifter straffas med böter intill 100 kronor.

§ 9.

Den, som bergar fiskeredskap, som kommit i drift eller annars gått förlorad, skall göra fyndet känt genom att upphänga det på öppet och synligt ställe samt låta lysa derom i närmaste kyrka. Uppskjuter S. P. § 16.
Strafflagen,
kap. 22, §§ 19,
21, 22.

bergaren mer än en vecka, efter det han kommit i land, med att sålunda kungöra bergningen, straffes såsom för underlåtenhet att lysa hittegods, med böter af dubbla värdet af det hittade.

Den, som styrker sig vara egare af fyndet, tage sin egendom och gifve en sjettedel af dess värde i bergarelön.

Om efter sådan kungörelse ingen egare anmäler sig inom fjorton dagar, skall bergaren aflemna fyndet antingen i den ort, der bergningen gjorts, eller der han sjelf är mantalsskrifven, till kronolänsmannen, som har att dermed förfara enligt allmän lag. Underlåtes sådant aflemnande, vare lika straff som för försummelse af fyndets kungörande.

Fördöljes fyndet, då egaren eller annan dertill berättigad anmäler sig, vare straffet därför det, som stadgas i allmän lag.

§ 10.

Lördags afton och afton före helgdag skola, såvida väderleken ej hindrar, alla fiskeredskaper, undantagandes utsatt stängvad, vara upptagna ur sjön.

Intet redskap, vare sig garn eller vad, må sedan på nytt utsättas förr än kl. 6 e. m. på sön- och helgdagar.

Sill, som är instängd med vad, må ej upptagas under den tid, det sålunda är förbjudet att utsätta redskap.

Dock må, när till följd af oväder redskap ej kunnat i rätt tid upptagas, samt när stängvad eller dess fångst är i fara att förloras, arbete dermed vara tillåtet på hvarje tid.

I öfrigt må sättgarn icke utsättas eller upptagas mellan dagens slut och dagbräckningen. Ej heller må någon under den tiden infinna sig på garnfiskeplatsen för att lägga hand vid de utestående garnen.

Förseelser mot dessa bestämmelser straffes med böter af intill 4,000 kronor för olofligt vadfiske och för öfrigt intill 200 kronor.

§ 11.

Drifgarnbåt skall föra lanternan eller böte 100 kronor.

§ 12.

Fiskeriintendenten eger att förbjuda nyttjande af sättgarn på ställen, der de kunna antagas hindra sillens insteg, äfvensom att bestämma, i hvilken rigtning garnen skola utsättas på sådana ställen.

Derjemte vare fiskeriintendenten berättigad att, då omständigheterna göra sådant lämpligt, bestämma tiden för garnens utsättning och upptagning.

Öfverträdelse af hithörande förbud eller bestämmelser straffas med böter intill 200 kronor.

§ 13.

Den, som utsätter garn öfver annans redan utsatta garn, straffes med böter intill 100 kronor, men härvid gifves icke af någondera parten ersättning för förspildt fiske.

§ 14.

När vad är utsatt, må garn icke sättas på mindre afstånd från vaden än 20 meter.

Öfverträdelse häraf straffes med böter intill 100 kronor, hvarjemte vadlaget har rättighet att upptaga garnen och lägga dem på närmaste land.

§ 15.

När vad är utkastad och andra draglinan förts i land, skall vaden, såvida icke is, storm, ström, ojemnheter på hafsbotten, allt för stor sillmängd eller annat hindrar, utan uppehåll dragas mot land, och ilanddragningen oafbrutet fortsättas, åtminstone tills sillen är instängd.

Uraktlåtes detta, förvärfvas ej den företrädesrätt till kastet, hvarom talas i §§ 16 och 25.

§ 16.

När vadstäng fullbordats, är vadfiske derinnanför tillåtet endast för dem, som stängt, undantagandes att tidigare vadkast får obehindradt

fortgå. Olofligt vadfiske inom vadvästäng straffes med böter intill 4,000 kronor.

§ 17.

Der mer än ett vadlag infunnit sig för fiske, är det lag berättigadt till kastet, som först utgifvit vadväst och börjat utkasta sin vad, och som utan ovanligt uppehåll fortsätter dermed, och må intet annat vadlag dervid vara till hinder.

Förseelse härvid straffes med böter intill 500 kronor.

§ 18.

Då två vadlag på samma gång utgifvit vadväst och börjat utkastningen, såsom i § 17 nämnes, men det ena innanför det andra, skola de, ifall sill finnes i begge vadvästerna, och det yttre vadlaget icke kan upptaga sin fångst, innan den inre vaden blifvit upptagen, dela fisket genom öfverenskommelse, eller, der sådan ej kan träffas, genom besigtning och värdering enligt § 32.

Om två vadlag, hvilka samtidigt utgifva vadväst, kasta emot hvarandra, och icke något af dem drager vaden i land åt sin sida, då skola de ock dela fisket, intill dess båda vadvästerna äro fria, med hälften på vadvästerna och andra hälften på allt manskapet.

Fri är vad icke, förr än den är upptagen.

§ 19.

Intet vadvästäng må bibehållas längre än 30 dagar. Härvid räknas icke sön- och helgdagar eller sådana dagar, då is eller ogynsam väderlek förhindrar stängets ilandtagning.

Förseelse häremot straffes med böter intill 4,000 kronor.

§ 20.

När sådant kan undvikas, må vadlag, som stängt sill med sin vad, ej utsläppa sin fångst i utanför stående vad utan samtycke af dennas förman. Öfverträdelse häraf straffes med böter intill 200 kronor.

§ 21.

Utestående vad, i hvilken ej finnes fångst, skall genast upptagas, då så begäres af vadlag, som har vad med fångst stående utanför densamma.

Förseelse häremot straffes med böter intill 1,000 kronor.

§ 22.

Om, när vad utkastas, garn stå i vägen och till hinder för vaden, skola de genast och utan ersättning upptagas af garnfiskarena. Underlåtes detta, är vadlaget berättigadt att med aktsamhet upptaga garnen och upplägga dem på närmaste land. Upptager laget garnen, skall det gifva dessas egare ersättning för den skada, som möjligen tillfogas garnen.

§ 23.

Om, när vadarmarne ilanddragas och vaden sålunda stänges, garn stå i vägen eller till hinder, skola de genast och utan ersättning upptagas af garnfiskarena. Underlåtes detta, må vadlaget antingen med aktsamhet upptaga garnen och upplägga dem på närmaste land eller möjligen draga dem i land med vadarmen, i båda fallen mot ersättning till egaren för garnen tillfogad skada.

§ 24.

Kommer vaden, sedan vadarmarne ilanddragits och den således blifvit stängd, att stå öfver garnfiskares redskap, skall vadlaget inom 12 timmar aflemna garnen till egaren eller upplägga dem på närmaste land, i hvilka fall ersättning lemnas för garnen tillfogad skada, eller också skall garnfiskaren godtgöras med ny och god redskap eller med dennas dubbla värde i penningar. I senare fallen skall vadlaget gifva garnfiskaren vederlag för förspildt fiske för hvarje dygn, som förflyter, innan ersättningen blifvit erlagd.

Sådant vederlag beräknas efter den fångst, som då är i orten vanlig.

Garn, som kommit att stå under vad, när denna är stängd, få ej upptagas af någon, hvem det vara må, utan vadförmannens samtycke vid straff af böter intill 400 kronor.

§ 25.

Om vad, sedan den blifvit stängd, står så öfver vik eller fjord, att afståndet mellan vadens midt och innersta punkten af viken eller fjorden är 400 meter eller derutöfver, så vare garnfiske innanför vaden förbjudet under den första veckan, stänget står ute, och garn, som, innan vaden stängdes, utsatts i det rum, vaden omsluter, skola utan ersättning upptagas af garnfiskarena senast innan aftonen, ifall garnen blifvit satta under förmiddagen, eller följande dagens morgon, ifall de blifvit satta under eftermiddagen. Försumma garnfiskarena sådan upptagning, må vadlaget aktsamt upptaga garnen och lägga dem på närmaste land utan att lemna någon ersättning. Äfven sedermera under den tid, stänget får bibehållas, vare garnfiske innanför vaden förbjudet, ifall vadlaget inom första veckan, efter det stänget gjordes, börjat arbeta med sillens upptagning och sedan dagligen fortsätter dermed. Arbetas ej på detta sätt med stängets tömmande, är enhvar berättigad till garnfiske innanför vaden efter den första veckans förlopp. Härvid räknas icke sön- och helgdagar eller sådana dagar, då stormig eller eljest ogynsam väderlek förhindrar arbetet.

Vid stäng af mindre djuplek än 400 meter vare garnfiske innanför vaden förbjudet under hela den tid, stänget får bibehållas, oafsedt på hvilken tid laget arbetar med stängets tömmande. Garn, som möjligen, innan vaden stängdes, blifvit utsatta i det rum, vaden omsluter, skola borttagas af garnfiskarena genast och utan ersättning. Underlåtes detta, bör vadlaget aktsamt upptaga garnen och upplägga dem på närmaste land. Ifall laget dervid skadar garnen, skall det gifva egaren ersättning för skadan.

Det, som här stadgats om förbud mot garnfiske i stäng af mindre djuplek än 400 meter, gäller också för sådant vadmast, hvarvid vaden ofördröjligen tages i land och sillen således upptages genast utan att någon tid hållas instängd.

Öfverträdelse af dessa bestämmelser straffes med böter intill 200 kronor.

§ 26.

Tages vad i land, utan att garn, som stå innanför densamma, upptagits, skall vadlaget lemna garnen ifrån sig eller gifva ersättning, liksom i § 24 stadgas.

§ 27.

Är vik eller fjord delad af holmar eller skär, så skola, ifall ett vadlag med användande af två eller flera vadar stänger öppningarna, dessa vid tillämpningar af denna stadga betraktas såsom ett vatten.

Om i sund, som icke är allmän farled, sill instänges mellan två vadar, gäller för det sålunda afstängda rummet samma bestämmelser som för enkelt vadvång, och storleken af sundstänget bestämmes af afståndet mellan de båda vadarnas midtpunkter.

§ 28.

Vadlag, som aflägsnar sig utan att vid anfordran hafva betalt eller satt säkerhet för ersättning, som det är skyldigt utgifva enligt denna stadgas §§ 22, 23, 24, 25 och 26, skall sedan gälda samma ersättning med dess dubbla värde.

§ 29.

Vad eller snörpvad får ej ställas så, att den hindrar trafiken i allmän farled. För den häremot bryter, vare straffet böter intill 500 kronor. Strafflagen, kap. 19, § 15.

§ 30.

Med »vad» förstås i denna stadga landvad (stängvad), och med »garn» sättgarn.

§ 31.

Snörpvad får ej kastas eller bogseras så, att den blifver till hinder för utsatta garn. Öfverträdelse häraf straffes med böter intill 200

kronor, hvarjemte garnfiskarena skola godtgöras såväl för garnen tillfogad skada som för förspildt fiske, såsom i § 24 stadgats vid fråga om landvad och garn.

Om hinder vid kast med snörpvad eller åverkan och fångstspillan dervid gäller det, som i §§ 5 och 6 stadgas om landvad.

§ 32.

Är tvist mellan fiskande uppkommen om delning af fångst enligt § 18 eller ersättning för skadad redskap och dylikt, och båda parterna önska tvisten afgjord genom besigtning med värdering, skall denna, om parterna så begära, utföras af fiskeriuppsyningsmannen i det fiskeridistrikt, der förrättningen skall ega rum, jemte två af honom utsedde ojäfvige fiskare, och åtnöje sig de tvistande sedan med den värdering, hvarvid desse efter utförd besigtning stannat.

§ 33.

Vid öfverträdelse af denna stadga kan fiskeriintendenten förelägga den skyldige att erlægga stadgade böter och ersättning med bestämda belopp. Åtager sig den skyldige denna bot, anmäler fiskeriintendenten detta hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande. Om den skyldige, eller den, med honom tvistar, icke medgifver, att saken sålunda afgöres, eller fiskeriintendenten finner saken tvifvelaktig, drages denna inför rätta af kårande part eller allmän åklagare i den ordning, som eljest är bestämd för brottmål.

§ 34.

Uppskattning af skadeersättning eller godtgörelse enligt denna stadga göres, då saken dragits inför rätta, af fiskeriintendenten och tvenne af honom utsedde ojäfvige fiskare.

§ 35.

För böter och skadeersättning, som ådömts eller godvilligt åtagits i enlighet med denna stadga, kan den felandes fångst äfven som den redskap och båt, han vid förseelsen nyttjat sättas i taka händer.

§ 36.

Böter, som ådömas efter denna stadga, skola fördelas sålunda, att en tredjedel tillfaller kronan samt två tredjedelar den, som anställt åtalet. Fiskeristadgan, § 42.

Åklagare vare endast målseganden eller ock allmän åklagare, den senare endast efter medgifvande af eller anmaning från fiskeriintendenten.

Saknas hos den, som blifvit till böter fäld, tillgång till deras fulla gäldande, skola böterna förvandlas till fängelse enligt allmän lag. Strafflagen, kap. 2, § 11.

§ 37.

Åtal i enlighet med denna stadga kan icke anställas senare än 3 månader efter den händelse, som dertill gifvit anledning.

§ 38.

Denna stadga skall tillämpas från den 1 augusti 1890.

Bilaga B.

Till Konungen.

Uti underdånig skrifvelse den 13 sistlidne oktober har Eders Kongl. Maj:ts och rikets kommerskollegium med öfverlemnande af »berättelsen öfver Göteborgs och Bohus läns hafsfsken under 1890—1891» på grund af hemställan från Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i nämnda län tillstyrkt att äfven för år 1892 måtte anordnas medel till arfvode och båtlega åt tillsyningsmannen vid samma läns hafsfsken och dervid med hänsyn till beloppet hänvisat till hvad samme Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført.

Den stora betydelse, hafsfskebedriften eger för Bohuslän och särskildt för den del deraf, hvilken jag under ett årtionde representerat i Riksdagens Andra Kammare, i förening med en under tjuguarig syssel-

sättning med samma bedrift rörande angelägenheter förvärfvad erfarenhet om *den ytterst otillfredsställande beskaffenheten af den befintliga bohuslänska fiskeriadministrationen*, nödgas mig att, på grund af de förtroendeuppsdrag, jag såsom riksdagsman och landstingsman för en för hafs-fisket mycket betydande del af bohuslänska skärgården åtnjuter, härmed i djupaste underdånighet framlägga min från såväl Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes som Eders Kongl. Maj:ts och rikets kommerskollegii hemställanden afvikande uppfattning, i hopp att derigenom vinna en länge önskad förbättring i de ifrågavarande förhållandena inom bohuslänska skärgården. Det är nemligen så långt ifrån att nämnda tillsyningsmannabefattning nu mer är behöflig eller medför något det allra minsta gagn åt fiskebedriften att den tvärt om i flera fall utgör ett hinder för samma bedrifts förkofran, som behöfver undanrödjas, hvarpå såsom bevis må anföras följande.

Tillsyningsmannabefattningen är icke af nöden för fiskerilagstiftningens tillämpning, enär denna ombesörjes af kronobetjeningen (med tillhjälp af utaf Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande förordnade uppsyningsmän och de ordningsmän, som utses enligt § 45 i kongl. fiskeristadgan den 29 juni 1852), och enär den nuvarande tillsyningsmannen visat sig sakna hjälpliga insigter i samma lagstiftning, hvarpå hans »förslag till ordningsstadga för Göteborgs och Bohus läns sillfiske den 11 januari 1890» och hans yttrande den 20 sistlidne april öfver sillsalterinäringens utöfning vid Stenungssund, bland mycket annat, må kunna anföras såsom alldeles ovederläggliga bevis (Bil. A, Bil. B, Bil. C).

Ej mer behöflig är tillsyningsmannen för fiskebedriftens upphjelpande genom förbättringar i sjelfva näringsutöfningen, enär han så uppenbarligen saknar insigter i denna och heller icke kunnat tillhandagå fiskeriidkarne med någon den minsta upplysning derutinnan eller förmått taga något det allra minsta initiativ för att föra näringen framåt, men väl sökt afböja länets hushållningssällskaps åtgärder till införande af förbättrad sillsaltning efter skotska sättet.

Ej heller behöfves tillsyningsmannen för utvecklingen af försäkringsväsendet inom bohuslänska skärgården, enär han visat att han saknar duglighet att föra detta framåt och enär han såsom styrelseledamot i länets »Fiskareförening» motsatt sig äfven de mest nödiga förbättringar i föreningens reglemente samt måst uteslutas ur föreningens styrelse, hvilket senare skedde nära nog enhälligt.

Än mindre behöfves tillsyningsmannen för yttrandens afgifvande eller för utredningars eller fiskestadgars åstadkommande, enär han för sådana arbetens tillfredsställande utförande visat sig sakna alla förut-

sättningar, hvarpå det nämnda »förslaget till ordningsstadga för sillfisket» och yttrandena den 20 sistlidne april öfver sillsalterinäringens utöfning vid Stenungssund och den 28 sistlidne oktober öfver lagstiftningen för hummerfisket torde vara mer än tillräckliga bevis (Bil. A, Bil. B, Bil. C). De yttranden, som af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande erhöles från kronobetjeningen öfver det merabemälda »förslaget till ordningsstadga för sillfisket», ådagalägga för öfrigt mer än väl att hos kronobetjeningen förefans vida större kännedom om både fiskebedriften och fiskerilagstiftningen än hos tillsyningsmannen. I fråga för öfrigt om möjligen nödiga fiskestadgars utarbetande har sådant och kan sådant icke annat än hindras derigenom att fiskeritillsyningsmannen, såsom nu är fallet, står i vägen icke blott för en tidsenlig administration af fisket utan äfven för en tillfredsställande frivillig verksamhet från fiskeriidkarne sjelfva för ändamålets vinnande.

Allra minst behöfves tillsyningsmannen för utarbetandet af den årligen afgifna statistiska berättelsen öfver länets hafs-fisken, enär denna berättelse, på det sätt den hittills åstadkommits, saknar allt värde för fiskebedriften och för öfrigt, så länge det icke är fråga om en mer duglig fiskeristatistik, kan minst lika väl åstadkommas af till exempel ett tillfälligt biträde vid landskansliet mot en vida lägre ersättning, än den tillsyningsmannen uppbär, eller af hushållningssällskapet.

Då uti Eders Kongl. Maj:ts och rikets kommerskollegii underdåniga utlåtande den 17 sistlidne mars rörande arfvode åt tillsyningsmannen framhålles att hvarken i den af tillsyningsmannen afgifna berättelsen eller i Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes skrifvelse den 13 september förra året finnes någon redogörelse lemnad, som ådagalägger det gagn, tillsyningsmannen genom sina åtgöranden medfört åt bohuslänska hafs-fiskebedriften; så besvarar Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande nu denna fullt berättigade anmärkning med att hänvisa till den dess skrifvelse af den 9 sistlidne oktober åtföljande berättelsen, ehuru den lika litet innehåller något bevis för en gagnande verksamhet från tillsyningsmannens sida som någon af dennes föregående berättelser. Att Eders Kongl. Maj:t den 29 augusti förra året anbefalde Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande att afgifva underdånigt utlåtande med »förslag om erforderliga åtgärder» till fiskerinäringens befrämjande, tyckes lika fullständigt hafva fallit samme befallningshafvande ur minnet som det ytterst otillfredsställande sätt, på hvilket tillsyningsmannen uti sitt yttrande den 4 november förra året fullgjorde uppdraget att afgifva sådant förslag. (Jfr Bilagorna till Kongl. Maj:ts nådiga proposition om statsverket år 1891. Sjette hufvudtiteln, sid. 135).

Hvarje samvetsgrant och ärligt bedömande af saken i fråga skall med nödvändighet leda till det resultat att den omvårdnad, som genom tillsyningsmannen kommer bohuslänska hafs-fiskebedriften till del, är så underhållig, att väl knappast någon tid eller något land kan under liknande förhållanden uppvisa något ens tillnärmelsevis motsvarande. Hundratals fiskeriidkare hafva fördenskull ock i år uti skilda ansökningsfrågor framlagt sina underdåniga önskningsfrågor om en bättre och mer tidsenlig sådan omvårdnad, och länets landsting har i år för tredje gången ingått med en underdånig hemställan om inrättandet af en särskild »styrelse» för administrationen af länets hafs-fiske. Det framstår ock vid en allvarligare utredning af förhållandena såsom ett oafvisligt behof för bohuslänska skärgården och bohuslänska hafs-fiskebedriften att erhålla en dylik efter helt andra grunder än den nuvarande anordnad administration för samma fiske eller att åtminstone blifva qvitt den otillfredsställande fiskeriadministration efter en-persons-systemet man nu har, när den i allt för många hänseenden är till betydande olägenhet, utan att i något annat hänseende hafva varit till gagn, än att den möjligen stått i vägen för sträfvandena från administrationen af sötvattens- och östersjöfiskerna att slå under sig äfven bohuslänska hafs-fisket. Det är nemligen vida bättre, att liksom under större delen af förra århundradets sillfiskeperiod icke hafva någon fiskeriadministration alls, än att hafva en för näringsutvecklingen skadlig sådan, och långt förmånligare för näringslivet, att näringsidkarna få sköta sig helt och hållet sjelfva, än att de, såsom nu är fallet, skola vara beroende af *en enda* med näringslivet så obekant persons godtyckliga partiskhet. (Jemför Upplysningar och handlingar rörande svenska fiskeriuäringens understöd och administration, 1841—1891, sid. 140—141, 161—163, 195—196).

Under förra århundradets sillfiskeperiod *afskaffades och indrogs* äfven, på grund af underdånig hemställan den 23 juni 1774 från en den 19 augusti 1773 tillförordnad kongl. komité, öfveruppsyningsmannabefattningen vid bohuslänska hafs-fisket (Bohuslänsk Fiskeritidskrift, 1885, sid. 68—69), och bör med än större skäl nu förfaras på samma sätt med fiskeritillsyningsmannabefattningen.

Ett skäl, som ytterligare talar för en sådan åtgärd är att befattningen i fråga tillsatts utan föregående ansökan samt under förhållanden från äfven den tillsattes sida, som böra låta alla betänkligheter fara. Allmänna meningen inom länet är ock den, att nuvarande innehafvaren af befattningen erhållit densamma såsom ett slags *pension* på grund af en honom beskyddande Göteborgs-millionärs stora inflytande och att

vederbörande vid första förordnandet voro väl medvetna om den tillförordnades olämplighet för tjensten; och kan under sådana förhållanden väl icke försvaras att befattningen såsom en obehöflig sinekur upprätthålles med anslag af de medel, Riksdagen anvisat till »fiskerinäringens understöd».

På grund af hvad sålunda i underdånighet anförts och med hänvisning till de underdåniga framställningar, som från Göteborgs och Bohus läns landsting samt talrike fiskeriüdkare i bohuslänska skärgården ingifvits till Eders Kongl. Maj:t, får jag alltså hemställa

det måtte Eders Kongl. Maj:ts och rikets kommerskollegii hemställa om anslag till arfvode och båtlega åt en tillsyningsman vid Göteborgs och Bohus läns hafsfisken icke vinna Eders Kongl. Maj:ts bifall, utan den ifrågavarande tillsyningsmannabefattningen, såsom icke blott obehöflig utan rent af för fiskebedriften menlig, indragas.

Lilldal och Varekil den 16 november 1891.

Underdånigst

Axel Vilh. Ljungman.

Riksdagsman för Orust och Tjörn.

Såsom bilagor följa:

- A) Förslag till ordningsstadga för Göteborgs och Bohus läns sillfiske. Afgifvet till Kongl. Maj:ts befallningshafvande den 11 januari 1890 af *A. H. Malm*. Göteborg 1890.
- B) Berättelse öfver Föreningens till bohuslänska fiskeriernas främjande verksamhet och förvaltning under sjunde året af föreningens tillvaro. 1890. Göteborg 1891.
- C) Villkoren för sillsalteriers och andra fiskförädlingsverks anläggning. Göteborg 1891.

Till Konungen.

Med anledning af de underdåniga utlåtanden, som från Göteborgs och Bohus län afgifvits öfver de af mig samt talrike fiskeriidkare i åtskilliga af samma läns större fiskelägen till Eders Kongl. Maj:t inlemnade underdåniga ansökningarne med förslag till åtgärder för bohuslänska hafsfiskebedriftens och skärgårdens upphjelpande genom särskildt *inrättandet af en förbättrad, tidsenlig fiskeriadministration*, får jag, då de två senaste afgifna af dessa utlåtanden så tydligen afse att undanskjuta eller åtminstone möjligast försvaga detta förslag, alltså till den för bohuslänska skärgårdens och hafsfiskebedriftens förkofran så ytterst viktiga frågans ytterligare belysande härmed i djupaste underdånighet afgifva följande helt korta påminnelser.

De ifrågavarande underdåniga utlåtandena innehålla nemligen icke något det allra minsta bidrag ens till utredning eller lösning af den för nämnda skärgård och fiskebedrift så betydelsefulla frågan och det af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande afgifna af dem företer icke en gång så mycket som ett ärligt referat af de till utredning emottagna förslagen. Deremot framträder sorgligt nog uti Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes utlåtande en vid flera tillfällen visad afvoghet mot bohuslänska skärgården och hafsfiskebedriften på ett sätt som ådaga-lägger att samme befallningshafvande äfven hyllar den af hans före-trädare i embetet öppet uttalade och med orubblig konsekvens tilläm-pade satsen att bohuslänska skärgårdens intressen städse borde uppoffras för att tillfredsställa staden Göteborgs.

Till den så underhaltiga beskaffenheten af de två senast afgifna af de ifrågavarande utlåtandena har väsentligen bidragit dels att Eders Kongl. Maj:ts landshöfding kunnat såsom ordförande i länets hushållningssällskap och dettas förvaltningsutskott använda hela sitt inflytande på grund af sin embetsställning till att tvärt emot sakkunniges ovederlagda invändningar genomdrifva ett förslag till utlåtande, hvars felaktighet påvisats, och dels att fiskeriinspektören i kongl. landtbruksstyrelsen doktor *R. Lundberg* uti en ansökningarna i fråga till det yttersta vanställande smädeskrift, som offentliggjorts uti länets största tidning och derefter spridts i talrika aftryck, vilseledt både den icke

sakkunniga allmänheten och de flesta af dem, som inom åtminstone länets hushållningssällskap hade att enligt särskildt uppdrag yttra sig i frågan (Bil. A, Bil. B).

Vid redogörelsen för Orusts och Tjörns fiskeriförenings underdåniga ansökan har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anmärkt, att bland de tryckta bilagorna till ansökan äfven finnes »ett Konungens befallningshafvandes utslag i ett mål rörande förbud för enskild person att i ett magasin vid en badort i länet under sommarmånaderna utöfva ansjovisberedning och sillsaltning jemte de öfver samma utslag anförda besvär, utan att uppgifvet är i hvad afseende detta mål kan hafva sammanhang med det ärende, hvarom nu är fråga»; men förbiser dervid att det åsyftade tryckta häftet företer ovederläggliga bevis icke blott å den af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anstälde fiskeritillsyningsmannens fullständiga obekantskap med fiskerilagstiftningen och lättsinniga hänsynslöshet i fråga om fiskeriidkarnes rätt att fritt få utöfva sin näring, utan äfven å behovet för fiskeriidkarne af att i den ifrågasatta fiskeristyrelsen erhålla en institution, som tager sig an deras rätt och förmår lemna sakkunnigt biträde, då nämnda rätt blifvit genom embetsmannagodtycke olagligen träd för nära.

Min underdåniga ansökan i fråga har, i motsats till hvad Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande vill låta påskina, till enda syfte att närmare utreda den för icke blott bohuslänska hafsfsikebedriften utan äfven hela riket viktiga frågan om hur en möjligast ändamålsenlig administration af fiskerinäringen i allmänhet och bohuslänska hafsfsket i synnerhet bör vara beskaffad samt att för utverkandet af en sådan administration påvisa den otillfredsställande beskaffenheten både af kongl. landtbruksstyrelsens förslag den 14 november 1890 och af den sedan 1855 befintliga fiskeriadминистраtionen för Göteborgs och Bohus läns hafsfsken. Det var dervid tydligen min uppgift att ådagalägga hvad som icke vore ändamålsenligt både i den nuvarande fiskeriadминистраtionen inom riket och i nämnda förslag samt att *angifva de allmänna grunderna för och dragen af en mer tillfredsställande anordning af samma administration*, men alls icke att framlägga ett sådant i alla detaljer utarbetadt fullständigt förslag, som det tillkommer vederbörande myndigheter att på grund af Eders Kongl. Maj:ts befallning afgifva.

De emot ansökningarne i fråga gjorda anmärkningarna skola emellertid samtliga bemötas och förslaget till en förbättrad fiskeriadминистраtion för särskildt Göteborgs och Bohus läns hafsfsken ytterligare belysas under följande åtta hufvudsynpunkter för det föreliggande ämnets mer fullständiga bedömande.

1:o.

Den föreslagna fiskeristyrelsens behöflighet.

Invändningarna från motståndarne till en välordnad och tidsenlig så kallad administration af bohuslänska hafs-fiskebedriften mot *behöfligheten* af en dylik, i enlighet med det förslag till inrättande af en särskild fiskeristyrelse för vården af bohuslänska hafs-fisket, som, efter att hafva i underdånighet ingifvits af mig och talrike skärgårdsbor, på det kraftigaste förordats af Göteborgs och Bohus läns landsting, äro i verkligheten så få och så afvikande från sanningen samt så svaga att de snarare tala för än emot detta förslags genomförande.

Fiskeriinspektören i kongl. landtbruksstyrelsen har sålunda intet annat att anföra till stöd för sitt hätska anfall mot detsamma än en massa rent personliga smädelser emot mig samt den tydligt nog obefogade anmärkningen att förslaget, ehuru med flera års mellanrum tre gånger efter hvarandra antaget af länets landsting, dock skulle vara ett resultat blott och bart af en »agitation» med rent »personligt» syfte från mig, utan nödgas han rigta sitt våldsamma klander emot den verksamhetsart, som han tvärt *emot* förslagets egen ordalydelse med ett det mest förkastliga syfte söker påbörda den önskade fiskeristyrelsen. Giltig anledning till befogade anmärkningar förefans nemligen icke (Bil. A, Bil. B).

Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap åter söker i det underdåniga utlåtande, hvars innehåll Eders Kongl. Maj:ts landshöfding förmått emot sakkunniges invändningar genomdrifva, att medels en den mest ytliga redogörelse för de ekonomiska förhållandena inom bohuslänska skärgården göra troligt, att allt stode så synnerligen väl till i denna och att förhållandena derstädes voro sådana man gerna kunde önska sig dem, men förbigår med tydligt syfte helt och hållet det af mig och länets landsting 1882 samt i år äfven af talrika petitionärer från flera af länets större fiskelägen så starkt framhållna behovet af kraftiga åtgärder för afvärijandet af den hittills vid hvarje sillfiskeperiods upphörande inträffade våldsamma ekonomiska krisen med ty åtföljande nöd och elände i skärgården. Dylika åtgärders behöflighet i enlighet med »allmänna ekonomiska lagar» vederlägges icke med den från helt olikartade förhållanden lånta frasen om »konstlade medel». Hushållningssällskapet söker vidare göra troligt, att »utvecklingen af

skärgårdens näringslif icke skulle skett hastigare eller på ett fördelaktigare sätt under en oaförlad fiskeristyrelses myndighet, än faktiskt egt rum; men förtiger dervid att förhållandena i verkligheten äro sådana, att hvarje ärlig utredning måste ådagalägga, att nästan intet af allt det obestriddigen nödiga blifvit åtgjordt och att ofantligt mycket, som äfven med jemförelsevis små anslag kunnat utan anlitande af »konstlade medel» uträttas till främjande af den ymniga sillfångstens beredning till handelsvara och afsättning, försummats samt att just saknaden af en välordnad och dugande fiskeradministration och den deraf härrörande *utomordentliga vanvården* af bohuslänska hafs-fiskebedriftens offentliga angelägenheter åt bohuslänska skärgården och fiskarbefolkningen medfört högst betydande olägenheter, såsom vida lägre behållning af fisket, otillräcklig näringsverksamhet, mindre tillfredsställande tillstånd i skärgården till följd bland annat af uteblifna, men för en nöjaktig utveckling oundgängliga anordningar o. s. v. Den förlust, som drabbat bohuslänska skärgården blott och bart till följd af uraktlåten offentlig verksamhet till särskildt fiskafsättningens främjande, sedan det lyckats dels åtskillige professorer och främlingar, dels fiskimportörer i städerna och dels Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborg att afbryta och hämma den fiskebedriftens och skärgårdens bästa afseende verksamhet, som allt ifrån sillfiskeperiodens början från bohuslänsk sida sökt göra sig gällande, är tvärt om så ofantlig, att hur lågt man än må skatta densamma, måste den dock alltid räknas i millioner kronor. Detta allt är så mycket betänkligare som försummelserna till större delen icke kunna göras om intet genom en kommande verksamhet af önskad art.

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande slutligen, som, i trots af ämnets synnerliga vikt för bohuslänska skärgården, blott egnar densamma en den mest knapphändiga och underhaltiga utredning, har till sitt äldre utlåtande den 11 november 1882 (*icke* den 17 januari 1883 eller den dag, då den min ansökan bilagda afskriften vidimerades, såsom origtigt uppgifves) i fråga om den föreslagna institutionens behöflighet blott att tillägga, att, sedan under åren 1883—1890 fyra frivilliga fiskeriföreningar inom länet tillkommit, hvilka »äro i tillfälle att meddela erforderliga upplysningar och afgifva yttranden öfver ärenden, som af Eders Kongl. Maj:t eller Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande till deras hörande remitteras, äfvensom sjelfva afgifva förslag till åtgärder för hafs-fiskebedriftens främjande», så torde inrättandet af en sådan styrelse som den föreslagna »vara öfverflödigt» samt

hemställer på grund deraf att »sökandernas begäran icke måtte till någon åtgärd föranleda».

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande har emellertid förbisett att nämnda föreningar sakna nödig enhet och samstämmighet i både organisation, syfte och verksamhet samt redan förete en allt för stor splittring i afseende på både krafter och sträfvanden för att kunna åstadkomma den för fiskerinäringens främjande behöfliga verksamheten. (Se vidare nedan under 7 punkten). Fiskeriföreningarne hafva för öfrigt i Göteborgs och Bohus län liksom i utlandet visat sig icke kunna ersätta en offentlig fiskeriadministration, hvarförutom deras verksamhet till följd af bristen å nödiga medel och å samverkan är otillräcklig, åtminstone hvad nämnda län vidkommer. De åsyftade föreningarne erbjuda heller icke någon den minsta säkerhet för vare sig nödig kontinuitet och likartad beskaffenhet hos verksamheten eller för att ens flertalet af dem i verkligheten kommer att vårda sig om fiskarbefolkningens bästa eller besitta en tillräcklig sakkännedom. Fiskeriföreningarne i Göteborg och Strömstad hafva tvärt om genom sin uppenbara skärgårdsfiendtlighet och sina för fiskarbefolkningen vådliga försök att, trots den fullständigt bristande sakkunskapen hos de ledande männen, dock vilja upphäfva sig till ett slags sjelfskrifven fiskeriadministration med ett sjelftaget förmynderskap öfver skärgården i hög grad ökat behovet af och önskningarne efter en fiskeristyrelse såsom en aktningssbjudande offentlig institution och ett välbehöfligt skydd mot just dessa försök. En enda hela länet omfattande fiskeriförening, som kunde för hafsfiskebedriften motsvara, hvad hushållningssällskapet är för landtbruket, och som kunde utgöra ett slags representation för hafsfiskebedriften, har visat sig omöjlig att åstadkomma, hvarförutom nödig säkerhet för att fiskarsamhällenas och fiskebedriftens intressen skulle inom en sådan förening erhålla tillräcklig öfvervigt svårligen lär kunna vinnas.

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande hänvisar synbarligen ock till fiskeriföreningarne inom länet, emedan det är så väl bekant att af länets fyra fiskeriföreningar de tre äro så sammansatta, att mot fiskarbefolkningens bästa stridiga lokalintressen i dem äro herskande, och Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande sålunda kan genom att underlåta att höra den enda af dessa föreningar, inom hvilken skärgårdsbefolkningens intressen äro öfvervägande, helt och hållet undandölja skärgårdens önskingar och, stödjande sig påstadsföreningarnes yttranden, gifva ett mot skärgårdsbefolkningens bästa fiendtligt utlåtande skenet af att vara den allmänna meningen bland fiskeriidkarne. Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande har för öfrigt vid afgifvandet af utlåtande rörande Eders Kongl.

Maj:ts nådiga bref den 29 augusti 1890 om nödiga åtgärder till hafs-fiskebedriftens främjande icke behagat höra någon enda af länets fiskeriföreningar och vid afgifvande af utlåtandena öfver föreslagna ändringar i lagstiftningen för hummerfisket första gången hört ingendera och andra gången låtit höra blott den af dessa föreningar, som kunde antagas villigast att uppträda emot särskildt den fattigare fiskarebefolkningens önsknningar. Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes klander öfver yrkandet i ansökan från fiskelägena å att »värden om bohuslänska hafs-fiskebedriften må öfverlätas åt en med de lokala förhållandena fullt förtrogen och af ett berättigadt *lokalintresse* besjälad egen fiskeristyreelse», bevisar ock tillfylles att fiskeriföreningarne föredragas just emedan de i de flesta fallen med hänsyn till fiskebedriften och fiskarbefolkningen alls icke äro »besjälade af ett *berättigadt lokalintresse*» och sålunda icke heller kunna anses lämpliga att representera fiskebedriften och bevaka fiskarbefolkningens intressen. Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande har nemligen vid flera tillfällen visat sig afvoigt stämd emot just dessa intressen.

Den redan befintliga fiskeriadминистраtionen genom den af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillförordnade fiskeritillsyningsmannen eller s. k. intendenten, skulle sålunda, enligt samme befallningshafvandes förmenande, vara jemte de nämnda fiskeriföreningarne för ändamålet fullt tillräcklig, och detta fastän ansökningarne från både fiskelägena och mig samt Orusts och Tjörns fiskeriförening på det mest ovederläggliga sätt ådagalagt, hur nämnde tillsyningsman icke blott fullständigt saknar all förmåga och sakkunskap för att kunna uträtta något till verkligt gagn, utan rent af genom arten af sin verksamhet är till skada och hinder. Att under sådana förhållanden offra statsmedel för underhållandet af en uppenbar sinekur, hvars innehafvare blott söker tillgodose sina egna och sina beskyddares oberättigade intressen, kan tydligen icke vara med god ordning öfverensstämmande och utgör ytterligare ett skäl för den föreslagna fiskeristyrelsens inrättande. Bohuslänska skärgården har redan länge nog i den under Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande lydande fiskeritillsyningsmannainstitutionen haft en fiskeriadминистраtion, som i verkligheten torde vara den *allra sämsta* i sitt slag i hela den bildade världen, hvadan det icke bör vara för tidigt att samma skärgård sent omsider får en ändamålsenlig och dugande sådan administration. Denna påkallar ock till följd af de med anledning af det ymniga sillfisket befintliga förhållandena en den mest mångsidigt insigtsfulla och af kärlek till fiskarbefolkningen ledd, möjligast kraftig och förutseende samt oafbrutet sammanhängande och plaumessig

verksamhet från *flera* i en och samma korporation eller styrelse enligt samarbetande personer, om ändamålet skall ernås. Den föreslagna fiskeristyrelsen är sålunda behöflig äfven ur synpunkten af den befintliga fiskeriadминистраtionens så synnerligt otillfredsställande beskaffenhet och af olämpligheten deraf att denna s. k. administration, hvilken dock är af samma art som den af hushållningssällskapen med hänsyn till landtbruket utöfvade, skall ombesörjas af en så allt annat än sakkunnig myndighet som Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande. Denna så kallade administration bör tvärt om lika väl som administrationen af landtbruket skiljas från den af den civila landtregeringen handhafda egentliga administrationen och få en egen institution för sig af öfvervägande representativ art, hvilken institution, såsom redan ofvan uti inledningen framhållits, äfven bör hafva till uppgift, att tillhandagå dem med råd och biträde, hvilka i fråga om fiskebedriftens utöfning blifvit utsatte för godtyckliga missgrepp af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande. (Se vidare under 2 och 3 punkterna.)

Utlandets bästa erfarenhet bär ock tillräckligt vittne om både behöfligheten och gagneligheten af ändamålsenliga fiskeristyrelser för hafs-fiskebedriftens så kallade administration. Skottland skulle nemligen icke bibehållit samt Nederländerna och Newfoundland icke hafva inrättat sina fiskeristyrelser, om de icke ansetts behöfliga och lämpliga för ombesörjandet af den offentliga verksamheten till fiskerinäringens främjande. En fiskeriadминистраtion efter »en-persons-systemet» anses dessutom allestädes för otillfredsställande och dess utöfvande genom den lokala landtregeringen torde i fråga om ett betydande hafsfiske endast ega rum vid Sveriges westkust samt för öfrigt än mindre låta försvara sig, hvadan äfven utlandets föredömen och erfarenhet gå i en helt annan riktning, än Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes önskningsar. I Norge, der man både tidigare och i högre grad än i Bohuslän sökt hjälpa sig med en hafsfiskeadministration på frivillighetens väg genom en för hela Norge bildad fiskeriförening med talrika kretsafdelningar, har under senaste tiden uppstått en så stark opposition emot det sjelftagna förmynderskap, samma förening sökt tillvälla sig, att man sannolikt äfven der nödgas öfvergå från en mer enskild till en offentlig fiskeriadминистраtion.

2:o.

Den föreslagna fiskeristyrelsens befogenhet och ställning inom statsförvaltningen.

Med hänsyn till den *befogenhet*, det ifrågavarande förslaget vill tilldela den föreslagna fiskeristyrelsen, hafva såväl bemälda fiskeriinspektör som Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborg sökt att förminska ansökningarnes utsigter till framgång genom att påbörda förslaget ett helt annat innehåll, än det i verkligheten besitter. Fiskeriinspektörens försök dervidlag röjer emellertid så mycken illvilja och sjelfviskhet samt så fullständig obekantskap med både uppgifterna för och organisationen af en tidsenlig fiskeriadministration samt en sådan administrations rätta ställning inom statsförvaltningen, att ett närmare påvisande af försökets obefogade och underhaltiga beskaffenhet torde vara öfverflödigt, i synnerhet som samma försök under 3 punkten blifver föremål för närmare skärskådande. Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande åter söker göra troligt, att förslaget tvärt emot ansökningarnas egen ordalydelse skulle afse att »få den förordade fiskeristyrelsen förklarad såsom en med full magt beslutande myndighet i *alla* hafs-fiskebedriften rörande angelägenheter», men kan för detta sitt origtiga påstående icke anföra annat skäl än att i min ansökan finnas orden »sjelfverksamhet och sjelfstyrelse» flera gånger upprepade »äfvensom en antydning om att fiskeristyrelsen borde sortera direkt under kommerskollegium».

Uti ansökningarne i fråga är emellertid fiskeristyrelsens befogenhet inskränkt till den verksamhet, som inbegripes under benämningen *fiskerinäringens administration*, samt till att göra hemställanden hos vederbörande myndigheter om för samma närings främjande nödiga åtgärders vidtagande. Såväl jag som senare Orusts och Tjörns fiskeriförening hafva vidare städse sökt att få den bohuslänska fiskeriadministrationens direkta verksamhet begränsad till befattningen med blott och bart de offentliga ekonomiska åtgärderna till fiskerinäringens främjande samt dervid gått längre i fränskiljandet af för dessa åtgärder främmande uppdrag, än någon dessförinnan gjort. Att dervid också påyrkats, det fiskeriadministrationen skulle i väsentlig mån vara grundad å »sjelfstyrelse och sjelfverksamhet i orterna», står ju i öfverensstämmelse med hvad redan i fråga om landtbruket vunnit tillämpning och för öf-

rigt är politiskt riktigt samt äfven såsom sådant vunnit ett nog allmänt erkännande. Skola dessutom en dylik administrations utlåtanen ega något värde, böra de utan all byråkratisk censur afgifvas af en i väsentlig mån på sjelfstyrelsegrundsatsen hvilande institution af sådan beskaffenhet och sammansättning, att den med fog kan sägas utgöra en representation för näringen.

Fiskeristyrelsens *ställning inom statsförvaltningen* blifver alltså enligt förslaget sådan, att styrelsen kommer att utgöra en laglig representation för bohuslänska hafsfsikebedriften och får öfvertaga en verksamhet med hänsyn till nämnda bedrift, motsvarande den som i fråga om landtbruket utöfvas af hushållningssällskapen. Fiskeristyrelsen bör därför, i händelse den icke får öfvertaga äfven kommerskollegiets befattning med bohuslänska hafs fisket, erhålla samma ställning till å ena sidan kommerskollegium och å andra sidan Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som tillkommer hushållningssällskapen i förhållande till å ena sidan landtbruksstyrelsen och å andra sidan vederbörande Konungens befallningshafvande. Fiskeristyrelsen bör alltså ställas direkt under antingen kongl. civildepartementet, i likhet med hvad fallet är med kongl. landtbruksakademiens förvaltningskomité, som förr hade större delen af rikets fiskeriadministration sig anförtrodd, eller ock kongl. kommerskollegium samt för öfrigt så fullständigt som möjligt afskiljas ifrån och ställas oberoende af Konungens befallningshafvande i länet. Länsstyrelserna böra nemligen i sina åtgöranden till näringslifvets främjande inskränka sig till hufvudsakligen blott sådana rent administrativa åtgärder i fråga om ordningens upprätthållande, ekonomiska lagstiftningens tillämpning, samfärdselns utveckling med mera, som utgöra en förutsättning för näringslifvets trefnad, men deremot icke befatta sig med sådana verkställighetsåtgärder, som äro af nöden för näringarnes så kallade administration, hvilka åtgärder tillhöra en helt annan art af offentlig verksamhet och böra hafva särskilda institutioner sådana som för exempel hushållningssällskapen för sitt verkställande. Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborg äffas sålunda att fortfarande behålla en befattning med bohuslänska hafsfsikebedriften, som samme befallningshafvande icke är mäktig att på ett tillfredsställande sätt sköta, och detta fastän erfarenheten från såväl näst föregående som nu innevarande sillfiskeperiod på det tydligaste ådagalägger, att bohuslänska skärgården och hafsfsikebedriften deraf skördat största olägenhet, samt Göteborgs och Bohus läns landstig redan 1882 antydt detta sorgliga förhållande.

3:o.

Den föreslagna fiskeristyrelsens åligganden.

Fiskeristyrelsens *åligganden* äro tydligt nog angifna i min underdåniga ansökan redan genom öfverskriften »fiskerinäringens administration» och genom hänvisningen till behovet af en »representation», som för hafsfisket kunde motsvara, hvad hushållningssällskapen äro för landtbruket, samt genom framhållande af att hafsfiskebedriftens så kallade administration bör utöfvas hufvudsakligast »genom sjelfstyrelse och sjelfverksamhet i orterna».

Fiskeristyrelsens uppgift att såsom en representation för hafsfiskebedriften äfven verka för dennas idkares bästa och att sålunda söka få till stånd sådana obestriddigt värde egande anstalter och anordningar inom skärgården, som äro af nöden för att fiskarsamhällena må kunna uppbära en högt stående fiskebedrift samt komma i besittning af ett möjligast varaktigt välstånd, har föranledt merabemälde fiskeriinspektör att söka göra förslaget i fråga löjligt genom att påbörda detsamma åtskilliga orimliga yrkanden om att fiskeristyrelsen skulle »dirigera jernvägar och landsvägar», »hålla brandsyn och sundhetsinspektioner», »utestänga städerna och i främsta rummet Göteborg från sillfiskebedriften» med flera slika tokigheter, hvarom förslaget naturligen innehåller alls intet. Fiskeristyrelsen skulle nemligen enligt förslagets uttryckliga ordalydelse blott få med den *del* af åtgärderna till fiskebedriftens och fiskarsamhällenas främjande att beställa, som kan hänföras under rubriken »fiskerinäringens administration», samt med hänsyn till de öfriga af dem vara inskränkt till blotta hemställanden hos vederbörande administrativa eller kommunala myndigheter. Att det äfven bör vara styrelsens uppgift att i sin mån i utlåtanden och hemställanden understödja sträfvandena att »söka utveckla skärgårdsförhållandena i sådan rigtning att den hufvudsakliga delen af fiskaffären kommer att tillhöra de fiskeidkande samhällena sjelfva», i likhet med hvad sedan lång tid tillbaka redan är fallet i fråga om utlandets främsta fiskarsamhällen, det är tydligen något helt annat än att »utestänga från sillfiskebedriften», en sak, hvarom i Bohuslän aldrig varit ens tal. De nämnda sträfvandena hafva tvärtom aldrig afsett annat än att skaffa åtminstone de mest välbelägna af fiskarsamhällena sådana samfärdsanstalter och andra anordningar, som kunde möjliggöra för dessa samhällen att sjelfva öfvertaga skötandet af de på

deras eget fiske grundade affärerna. Fiskeriinspektören har emellertid genom sitt häftiga uppträdande emot förslaget sansade och kloka yrkanden, under det förslaget förelåg till bedömande hos länets hushållningssällskap, sökt och äfven lyckats förvärfva sig bifall och understöd i sina sträfvanden från alla dem, hvilka önska att qvarhålla bohuslänska skärgården i ekonomiskt beroende såsom ett lämpligt föremål för en vinstgifvande utsugning, på sätt under näst föregående sillfiskeperiod var fallet. Fiskeriinspektörens beteende i denna sak röjer emellertid en så utomordentlig sjelfvisshet och hänsynslöshet och så liten aktning för sanningen och så ringa omtanke om fiskarbefolkningens välfärd, att det helt visst skulle blifvit till det allra största men för bohuslänska hafsfiskebedriften, om densammas administration förlagts under landtbruksstyrelsen, hvilket ju vill säga ungefärligen detsamma som under fiskeriinspektören.

Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande åter söker undandölja, det länets landsting med hänsyn till den föreslagna styrelsens verksamhetsart hänvisar till »erfarenheten från Skottland och Nederländerna» samt kraftigt framhåller, att »erfarenheten från de äldre sillfiskeperioderna tydligen har ådagalagt, att sillfisket, i stället för att åt länet medföra stora förmåner, der åstadkommit elände af mångahanda slag», och att det vore »otvifvelaktigt, att anledningen härtill i icke ringa mån får sökas i den omständigheten, att *ledningen* af åtskilliga länets i samband med fisket stående angelägenheter icke var lyckobringande, utan tvärt om egnad att framkalla olyckliga resultat».

Erfarenheten från utlandet bär ock mer än tillräckligt vittne om att fiskeristyrelserna varit till gagn hufvudsakligast genom den direkta verksamhet, de utfövat till fiskebedriftens främjande, hvarförutom en anordning med blott rådgifvande myndighet åt fiskeristyrelsen, sådan som den af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande förordade, ingenstädes kommit till användning och för öfrigt i sig sjelf är så uppenbarligen förkastlig, att dess olämplighet icke närmare torde behöfva påvisas.

Både fiskeristadgans nödiga förbättring hvad bestämmelserna rörande hafsfisket vidkommer och utarbetandet af nödiga ordningsstadganden för bohuslänska sillfiskebedriften förutsätta flere sakkunnige personers förenade arbete; och lider det intet tvifvel, att ju icke en väl organiserad fiskeristyrelse skulle utgöra en den allra bästa komité för utarbetandet af de för ändamålets vinnande nödiga förslagen.

I öfverensstämmelse med hvad riksdagen år 1889 uttalat med hänsyn till organisationen af den till landtbruksstyrelsen förlagda offentliga verksamheten till landbrukets främjande, bör administrativ och veten-

skaplig verksamhet *icke* förenas hos en och samma institution. En fiskeristyreelse bör därför icke heller, på sätt 1881 års kongl. fiskerikomité dock föreslog, äfven utgöra en vetenskaplig institution för utförandet eller ledandet af fortgående biologiska och hydrografiska undersökningar, men väl bör den kunna få sig uppdraget att ombesörja eller leda tekniskt eller ekonomiskt vetenskapliga utredningar eller undersökningar af direkt praktisk betydelse för fiskebedriften.

Den föreslagna fiskeristyrelsens åligganden finnas för öfrigt nog fullständigt angifna i Orusts och Tjörns fiskeriförenings underdåniga ansökan, till hvilken alltså hänvisas (Bil. C, sidd. 13—14).

4:o.

Den föreslagna fiskeristyrelsens sammansättning.

De anmärkningar, som framstälts emot ansökningarnes förslag till den ifrågasatta styrelsens *sammansättning*, äro i sjelfva verket redan tillbakavisade genom hvad ofvan yttrats uti inledningen. Det kan nemligen väl knappast anses vara en skyldighet för enskilde sökande att ingifva några i äfven de minsta detaljer utarbetade förslag. De gjorda invändningarne hafva dessutom bemötts uti Orusts och Tjörns fiskeriförenings underdåniga ansökan (Bil. C, sidd. 10—11). Att särskilda å administrativ väg utfärdade föreskrifter skulle fordras för de nödiga valen inom fiskarsamhällena, är väl en helt naturlig sak, och har i storbritanniska parlamentet med hänsyn till den ifrågasatta förändringen af den skotska fiskeristyrelsens sammansättning icke ansetts innebära någon den minsta betänklighet (Bil. C, sidd. 10—11, Bil. F, Bil. G, Bil. H och Bil. I).

Vid jämförelsen med uttalandet i fråga om anordningen af fiskerinäringens s. k. administration bör icke förbises de betydande olikheterna i de rådande konstitutionella, ekonomiska eller lokala förhållandena eller det starkare behovet för bohuslänska skärgården af en jemförelsevis kraftigare och snabbare verkande fiskeriadministration till följd af det bohuslänska sillfiskets periodicitet.

För att motsvara sin bestämmelse torde den ifrågasatta fiskeristyrelsens sammansättning böra blifva följande, nemligen:

- A) i händelse fiskeristyrelsen i enlighet med länets landstings förslag kommer att sortera direkt under kongl. civildepartementet, antingen
- a) i öfverensstämmelse med förslaget uti ansökan från skärgården

sålunda att fem ledamöter med en för hvar sitt af de angifna distrikten utses af de fiskeidkande samhällena, en ledamot af länets landsting och en af länets hushållningssällskap samt en af Eders Kongl. Maj:t, eller ock

b) sålunda att länets landsting med en ledamot för hvar sitt af de angifna distrikten utser fem ledamöter, länets hushållningssällskap två ledamöter och Eders Kongl. Maj:t en ledamot (inom kongl. landtbruksakademiens förvaltningskomité, åt hvilken administrationen af rikets sötvattens- och östersjöfisksen länge var anförtrodd, utses blott ordföranden af Kongl. Maj:t); samt

B) i händelse fiskeristyrelsen gifves samma ställning till kongl. kommerskollegium, som hushållningssällskapen intaga till kongl. landtbruksstyrelsen, antingen

a) i ungefärlig öfverensstämmelse med förslaget uti ansökan från skärgården sålunda att fem ledamöter med en för hvar sitt af de angifna distrikten utses af de fiskeidkande samhällena, två ledamöter af länets landsting och en ledamot af länets hushållningssällskap, eller ock

b) sålunda att fem ledamöter med en för hvar sitt af de angifna distrikten utses af länets landsting och tre ledamöter af länets hushållningssällskap.

Att någon ledamot i fiskeristyrelsen icke i något af de nämnda fallen bör få utses af Göteborgs stad, därför finnas tillräckligt goda skäl anförda af Orusts och Tjörns fiskeriförening. Den nya institutionens verksamhet bör dessutom icke redan från förstone försvåras genom en sammansättning, som måste medföra inre slitningar. I händelse Eders Kongl. Maj:t, sedan Riksdagen därför beviljat nödigt anslag, förordnar en särskild fiskeriinspektör för länets hafsfisken, torde denne, i öfverensstämmelse med hvad Orusts och Tjörns fiskeriförening föreslagit, böra vara sjelfskrifven ledamot af fiskeristyrelsen. Att hvarken Eders Kongl. Maj:t eller Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborg böra utse någon eller någre ledamöter i fiskeristyrelsen, om denna erhåller en ställning i förhållande till kommerskollegium, motsvarande den hushållningssällskapen intaga till landtbruksstyrelsen, torde vara af sjelfva jemförelsen rent af sjelfklart. Eders Kongl. Maj:ts landshöfding i Göteborg bör naturligen vara lika litet sjelfskrifven ledamot eller ordförande i fiskeristyrelsen som han är det i länets hushållningssällskap, ja, äfven om fiskeristyrelsen ställes direkt under kongl. civildepartementet i enlighet med länets landstings förslag, är en sådan sjelfskrifvenhet tydligen alldeles obefogad.

5:o.

Den föreslagna fiskeristyrelsens benämning.

Då ordet »nämnd» ännu icke inom någon del af riket eller någon sin förut blifvit definitivt användt för att beteckna en förvaltande institution för den offentliga vården om fiskerinäringens angelägenheter, under det att ordet »fiskeristyrelse» deremot för sådant ändamål begagnats inom t. ex. Vermlands och Gefleborgs län, hvilka hafva hvar sin lokala fiskeristyrelse, samt då ordet nämnd dessutom af 1881 års kongl. fiskerikomité anlitats såsom en passande benämning å de sakkunniga förtroendemän, som enligt komiténs förslag skulle hafva att afgifva yttrande i fråga om särskilda lokala fiskestadgar, hvilkas bestämmelser af de fiskeberättigade öfverklagats; så synes det från förstone använda ordet *styrelse* tydligen vara att föredraga såsom *benämning* å den föreslagna institutionen. Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes förslag i motsatt riktning röjer för öfrigt blott den förkastliga afsigten att äfven genom sjelfva namnet å den ifrågasatta institutionen försvaga och nedsätta densamma.

6:o.

Den föreslagna fiskeristyrelsens första anordnande.

Beträffande sjelfva *anordnandet* af fiskeristyrelsen vid dess första inrättande må vara nog att hänvisa till erfarenheten från Skottland och Nederländerna, der man funnit helt korta *författningar* vara för ändamålet tillräckliga (Bil. D, Bil. E). I Nederländerna har vidare hafsfiskekollegiet sjelf fått utarbета förslagen till de för kollegiets och dess tjänstemäns verksamhet fastställda *instruktionerna*.

Nederländska lagen den 21 juni 1881, innehållande bestämmelser rörande hafsfiskerierna, stadgar i 3 §, 11 art. om hafsfiskebedriftens administration följande:

»Befrämjandet af hafsfiskeriernas intressen uppdrages åt ett "kollegium för hafsfiskerierna". Detta skall stå regeringen till tjänst med betänkanden och underrättelse om alla med hafsfisket i samband stående förhållanden samt eftertrakta utvecklingen af denna gren af industrien, äfvensom genom att upptäcka, bekantgöra och hjälpa till att införa

annorstädes åvägabragta förbättringar så vidt möjligt befrämja densamma. Kollegiet är sammansatt af femton af oss utnämnde medlemmar, af hvilka flertalet utgöres af personer, som på intet vis äro intresserade uti hafs-fiskebedriften. Ledamöterna qvarstå under tre år. Hvar tredje af dem afgår årligen efter en för den skull uppgjord ordningslista. De afgående må genast å nytt utnämnas. En af oss fastställd instruktion reglerar kollegiets verksamhet. Beloppet af administrationskostnader och andra utgifter för kollegiet bestämmes af oss och utanordnas årligen af statsbevollningen».

Samtidigt med att fiskeristyrelsen för bohuslänska hafs-fisket inrättas bör äfven förordnas om den befintliga fiskeritillsyningsmannainstitutionens indragning vid slutet af årets andra kvartal, hvarvid bör bestämmas att arfvodet för sista halfåret först utbetalas efter det fullständig berättelse för det senast tilländalupna fiskeåret afgifvits och tillsyningsmannen till vederbörande öfverlemnadt af honom från företrädaren eller eljest å tjenstens vägnar emottagna handlingar m. m.

I afseende på platsen för den föreslagna fiskeristyrelsens expedition och sammanträden m. m. hänvisas till Orusts och Tjörns fiskeriförenings underdåniga ansökan (Bil. C, sidd. 12—13).

7:o.

De för bohuslänska fiskeriadминистраtionen behöfliga anslagen och fiskeritjenstemännen.

Skall ett önskligt resultat ernås af den offentliga verksamheten till bohuslänska hafs-fiskebedriftens främjande, måste denna verksamhet naturligen ega nödig omfattning och intensitet, hvilket åter förutsätter, att den styrelse, som utöfvar densamma, måste hafva nödiga *anslag* och arbetskrafter till sitt förfogande. Utan tillräckliga medel för anställandet af för fiskerinäringens främjande verksamma personer samt för bekostandet af behöfliga utredningar, resor, försök m. m. samt för anskaffandet af bibliotek och andra samlingar, som äro af nöden för en välordnad verksamhet till fiskebedriftens främjande, är en sådan verksamhet i önsklig omfattning icke möjlig; och framträder äfven i denna omständighet, såsom redan under 1 punkten antydts, otillräckligheten af den enskilda verksamheten till fiskerinäringens främjande. Det är nemligen icke att hoppas, att man fortfarande skall i samma omfattning som hittills på frivillighetens väg erhålla en uppoffrande

enskild verksamhet till förmon för bohuslänska skärgårdens och hafsfiskebedriftens bästa, om det allmänna fortfarande ställer sig så fullständigt likgiltigt för att icke säga avvoigt mot samma verksamhet. Det är ock orimligt att förutsätta, det enskilde personer i bohuslänska skärgården fortfarande skola ombesörja och bekosta all den verksamhet, som vid de utländska stora hafsfiskena handhafves genom den med statsmedel bekostade fiskeriadминистраtionen. I Norge, der en väsentlig del af hafsfiskebedriftens administration utöfvas genom »Selskabet for de norske Fiskeriers Fremme» i Bergen, får denna fiskeriförening uppbära ett betydande årligt statsanslag, så att hon äfven kan anställa flera biträden och bland dem en sekreterare med 4,000 kronors årlig aflöning. Obilligt måste det ock anses vara, att staten gör rätt stora uppoffringar för rikets öfriga fiskerier, men icke för det bohuslänska hafsfisket, som dock är rikets mest betydande fiske. Den med statsmedel aflönta fiskeritillsyningsmannabefattningen är nemligen att betrakta såsom en stor olägenhet för samma hafsfiske, enär hon icke blott användts såsom en fullständig *sinekur*, utan äfven af nuvarande innehafvaren skötts på ett sätt, som gör, att hon är fiskebedriften till väsentlig skada i stället för till gagn och att hon hindrar den af enskilde utöfvade verksamheten till främjande af bohuslänska skärgårdens bästa.

Den af Eders Kongl. Maj:t den 22 januari 1881 tillförordnade fiskerikomitén föreslog, i sitt den 3 mars 1883 afgifna underdåniga betänkande bland annat äfven anställandet af *fyra* ordinarie *fiskeritjenstemän* med titel af fiskeriintendent; och tillstyrktes detta förslag i hufvudsak af samtliga länsstyrelser och landsting, så att blott länsstyrelsen i Göteborg föreslog nedsättning af antalet till tre, då länsstyrelserna i Visby och Umeå deremot föreslogo fem och länsstyrelsen i Nyköping minst sex sådana tjenstemäns anställande, under det att af landstingen blott Jemtlands läns föreslog en nedsättning af antalet till två, men Vesterbottens läns, Södermanlands läns samt Göteborgs och Bohus läns deremot en tillräcklig ökning utöfver fyra af dessa tjenstemän, hvilka skulle verka hvar och en inom sitt särskilda distrikt. Den under kongl. landbruksakademiens förvaltningskomité då sorterande fiskeriintendenten (numera fiskeriinspektören i kongl. landbruksstyrelsen) tillstyrkte derefter den 27 mars 1886 anställandet af tre sådana tjenstemän med två biträden hvardera, och skulle af dessa en intendent med två biträden tillförordnas för hafsfisket vid vestkusten. Kongl. landbruksakademiens förvaltningskomité tillstyrkte åter den 20 oktober 1886 det ursprungliga förslaget om fyra intendenter anställande.

I Norge finnas fem fiskeriinspektörer anstälde, af hvilka en för sötvattens- och fyra för hafsfiskena. I Tyskland finnas sex öfverfiskemästare och trettiosex fiskemästare anstälde för blott hafsfiskets administration. I Skottland finnas en inspektör för laxfiskena samt två inspektörer för hafsfisket med trettio dem underordnade tjenstemän. England och Irland hafva för deras samtliga fiskerier hvartdera tre fiskeriinspektörer, under det att Nederländerna hafva tre ordinarie fiskeritjenstemän för blott hafsfiskebedriften, o. s. v. De skotska och holländska fiskeristyrelserna hafva vidare hvar sin af regeringen utnämnde, aflönte sekreterare. Den skottske inspektören för laxfiskena nämnes af statssekreteraren för departementet för det inre och de holländska ordinarie fiskeritjenstemännen af regeringen efter förslag af hafsfiskekollegiet. Skottska fiskeristyrelsen utnämner deremot själf alla de för hafsfiskebedriftens administration anstälde fiskeritjenstemännen.

På sätt i min underdåniga ansökan den 30 december 1890 framhålls, kräfver administrationen af hafsfisket vid rikets vestra och södra kuster anställandet af *två* direkt under kongl. civildepartementet eller ock under kongl. kommerskollegium sorterande *fiskeriinspektörer* med likadan ställning och aflöning, som tillerkänts den till kongl. landtbruksstyrelsen hörande fiskeriinspektören, hvilka tjenstemän böra efter ansökan i vederbörlig ordning utnämnas af Eders Kongl. Maj:t, den ene för Göteborgs och Bohus läns och den andre för de f. d. danska landskapens hafsfisken. Den förre af dessa fiskeriinspektörer bör vara själfskrifven ledamot i den ofvan förordade styrelsen för Göteborgs och Bohus läns hafsfiske och den senare ledamot (och sekreterare) i den styrelse eller de styrelser, som för de f. d. danska landskapens hafsfiske borde bildas utaf de af dessa landskaps landsting och hushållningssällskap för ändamålet utsedde ledamöter. Äfven den för bohuslänska fiskeristyrelsen på grund af hennes så synnerligen omfattande och intensiva verksamhet behöflige *sekreteraren* torde kanske böra på tillförordnande, ehuru i sådant fall efter förslag af styrelsen, utnämnas af Eders Kongl. Maj:t eller af kongl. kommerskollegium. I öfrigt behöfliga biträden torde deremot böra utses af fiskeristyrelsen själf (bil. C, sid. 14). Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes i Göteborg yrkande att få tillsätta den för fiskeristyrelsen behöflige sekreteraren bör så mycket hellre lemnas utan allt afseende, som samme befallningshafvande genom det sätt, på hvilket vid tillsättandet af fiskeritillsyningsmannabefattningen förfarits, bör hafva så fullständigt som möjligt förverkat alla anspråk i den vägen och som en sådan befogenhet för länsstyrelsen i Göteborg ju vore lika litet på sin plats med hänsyn till

fiskeristyrelsen i fråga som med hänsyn till de under kongl. kommerskollegium och kongl. landtbruksstyrelsen hörande tjenstemännen eller med hänsyn till länets hushållningssällskaps tjenstemän. Fiskeristyrelsens nog mödosamma arbete bör nemligen icke ytterligare försvåras genom att påtvinga styrelsen för hennes verksamhet olämpliga funktionärer.

Att den befintliga fiskeritillsyningsmannabefattningen bör indragas såsom icke blott obehöflig utan rent af olämplig och menlig för bohuslänska hafs-fiskebedriften, är redan under 1 och 6 punkterna framhållet. (Jemför vidare Upplýsningar och handlingar rörande svenska fiskerinäringens och särskildt bohuslänska hafs-fiskets understöd och administration. 1841—1891, sid. 162—164, 195—196, 209).

8:o.

Förslagens betydelse med hänsyn till åvägbringandet af en förbättrad fiskeriadministration äfven för öfriga delar af riket.

Förslagens genomförande med hänsyn till Göteborgs och Bohus län skulle synbarligen utgöra första och viktigaste steget till hela den svenska fiskeriadministrationens väl behöfliga *decentralisation* och *lokalisering*, samt är sålunda äfven ur ytterligare en viktig synpunkt önskvärdt. Den under kongl. landtbruksstyrelsen nu hierarkiskt centraliserade fiskeriadministrationen af rikets sötvattens- och östersjöfiskeri erbjuder nemligen långt mindre säkerhet för en tillfredsställande verksamhet och innebär genom sin autokratiska anordning en långt större våda för fiskerinäringen, än den fiskeriadministration, man hade före kongl. landtbruksstyrelsens inrättande, hvilken fiskeriadministration dock ansågs så otillfredsställande i afseende på sin organisation och derigenom äfven hafva medfört så betydande olägenheter åt fiskerinäringen att den framkallade Riksdagens underdåniga skrifvelse till Eders kongl. Maj:t den 22 maj 1878 om »en fullständig revision af kongl. fiskeristadgan af den 29 juni 1852 jemte öfriga författningar, som beröra fiskerinäringen». Den här antydda successiva omändringen af den befintliga fiskeriadministrationen efter sjelfstyrelsegrundsatsen, i förening med anställandet af flera fiskeriinspektörer (intill *fem* för hela riket) med hvar sitt skilda distrikt, utgör ock helt visst en förutsättning för en tillfredsställande omarbetning af fiskerilagstiftningen och en tidseffektiv utveckling af fiskerinäringen i öfverensstämmelse med Riksdagens nämnda önskningar.

På grund af hvad sålunda i underdånighet anförts, får jag alltså hemställa,

det tacktes Eders Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med hvad ofvan föreslagits, *dels* förordna om inrättandet af en särskild fiskeristyrelse för vården om Göteborgs och Bohus läns hafsfiske, *dels* hos Riksdagen äska nödigt anslag för anställandet af tvenne fiskeriinspektörer, den ene för Göteborgs och Bohus läns och den andre för Hallands, Malmöhus, Kristianstads och Blekinge läns hafsfisken.

Lilldal, Varekil, den 30 december 1891.

Underdånigst

Arel Vilh. Ljungman.

Riksdagsman för Orust och Tjörn.

Såsom bilagor följa:

- A) Några ord om den föreslagna nya styrelsen för Bohusläns hafsfisken. Af *R. Lundberg*. Göteborg 1891. (Aftryck ur Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning den 30 oktober 1891.)
- B) Den föreslagna styrelsen för administrationen af Bohusläns hafsfisken. Genmäle. Af *Arel Vilh. Ljungman*. Göteborg 1891. (Aftryck ur Bohuslänsk Fiskeritidskrift, 1891.)
- C) Berättelse öfver Föreningens till Bohuslänska fiskeriernas främjande verksamhet och förvaltning under åttonde året af Föreningens tillvaro. 1891. Göteborg 1891.
- D) Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden. (N:o 76.) Wet van den 21:sten junij 1881, houdende bepalingen omtrent de zeevisscherijen.
- E) Fishery Board (Scotland) Act. 1882. (45 & 46 Vict. Ch. 78.)
- F) Sea Fisheries (Scotland) Regulation Bill, 330. (52 & 53 Vict.)
- G) Fisheries Regulation (Scotland) Bill, 53. (53 Vict.)
- H) Fisheries Regulation (Scotland) Bill, 22. (54 Vict.)
- I) Fishery Board (Scotland) Bill, 259 (H. L.) (54 Vict.)